

اؤن سۆز

كمونيسمين بيانیه سی ۲۱ نجی یوزایلده:

ماركس و انگلس كمونيسمين بيانیه سینی بؤیله باشلی بیلار:

"اروپادا بیر كابوس دولاشماقدادیر کمونیزمین كابوسی. اسکی اروپانین بوتون قوه لری بو كابوسی اروپادان قوماق ایچین، کوتسال بیر اتحاددا توپلانیبیلر."

بو ایکی ۲۷ و ۲۹ یاشینداکی گنجلرین یازیلاریندان ۱۵۰ ایل سونرا هله ده «کمونیزمین كابوسی» سرمایه دارلیق نظامینا کؤلگه سالیب. ایشچی لر صینیفی و داها چوخ چشیتلی صینیفلار آز-چوخ ایستیتمار اولونوب و ینه ده سرمایه دارلیق علیهینه موباریزه لرینه دوام ادیلر. سرمایه دارلارین «کوتسال بیرلیگی» کمونیزمی قووا بیلمدی کی هنج، بیرده دونیا دا «کمونیزمین كابوسینین» گنیشلنمه سینه ینی بیر یولو آچیلماقدادیر. سرمایه دارلیق نظامینین مودافیه چی لری بؤیله گؤستریرلر کی «کمونیزم» هامان شوروی یه حاکیم اولان اینانجی لار دی کی، او نظامین داغیلما سی ایله کمونیزم ده باطیل اولوبدیر. اونلار بو خیالی یار اتدیلار کی دئیرسن سرمایه دارلیقین کریزی مارکس زمانیندان یاخچی لاشماقدادیر و کمونیزمین بدیل اولماقی دا آرادان گنبدیر. اونلار بؤیله دوشوندیلر کی «پرولتاریا» آرتیق طبقاتی و سرمایه دارلیق ضیددینه اولان کیملیگینی الدن وئریب و "ینی نظاما" بیون ائیبدیر.

كمونيست حزبى نىن مانىفستى

تارىخ گىستىرىب كى اونلار يىن بوتون آر اشدير ماقلارى يالنىز جا «آرزو» لار يىنن آيناسى دىر. اصلينده نه دونيا سرمايه دارلىقى اوز كرىزىنى چوزوب نهده دونيا اولكله رىن يىن پرولتارىياسى بو اولان وضعه بيون ائيب. شوروى نىظام يىنن حكومتى، كمونىزم هيچ بير باغلانتيسى اولمايىب، هم تئورى و هم ايشلمه سىنهده ماركس نظر لرىنه قارشى دىر و سرمايه دارلىقا غولوق لىيىب.

ماركس ۱۸۶۸ جى ايلده «سرمايه» ادلى كىتاب يىندا سرمايه دارلىقى بشر يىت يىن سوسىيال گليشم سىن يىن بير اوزل دؤنى اولراق بيان اديب. امما "كمونىزم يىن بيانىه" سى بو تجرب يىن و اينجلم يىن، اصلى چىز گىلرى پىلانلاندى. هر نه قدر ده "كمونىزم بيانىه" سىن يىن اؤن گورولوشو بير ازانى بو گونون حال يىن مونطبق دئىلسده، امما اونون اساس نوكتلرى اولدوقچا جانلى دىر و دونيا سرمايه دارلىق نىظام يىنن بوتونلى ايله آرادان گتمه سىن چاغ اوز قوسىنده قالاچاق. اوز لىكله اوچ نوكته سىن يىن اؤنملى دىرى و ادرىر:

بىرنجى: گلوبال سرمايه دارلىق يىن چىغارى اىقتصادى كرىزى كؤكدن چؤزمگده. ايكى نجى: پرولتارىان يىن نقشى سرمايه دارلىق نىظام يىن گرچك بىر بدىل سونماق. اوچونجى: سرمايه دارلىق دولتىن يىن طبقاتى كىملىگى و اونون داغىلماسى گركلىگى و ينى بىر دولتىن دوزنلمه سى كى اونون ئىرىنه اتوراچاقى. چونكى، نئچه كى گئچن ۱۵۰ ايلده، بىر طرفدن دونيا سرمايه دارلىقى اوز دؤنم كرىزىنى چؤزمك اىچىن گرچك يولارى گؤسترسه، باشقا طرفدن ده پرولتارىا ضعيف اولوب و موقابىله اىچىن گوجون الدن و ئرمىش اولسا و سرمايه دارلىق دولتىن قارشى سىندا هنج بىر بدىلى اولماسا، بللى دىر كى بورژوا تئورى سىن لرى حاقلدى لار. امما گرچكلر بؤيله دئىل لار.

سرمايه دارلىق اىقتصادى كرىزلىرىن چؤزمگى يىتگىنه صاحىب مىدىر؟

بورژوا تئوریسین لرین ترسینه، دنیا سرمایه دارلیق ائقتصادی دورومو (هله متروپل اولکلرده) یاخچی لانماییب کی هیج، بلکی ده گون به گونده گری لیب. یالنیز بیر نچه اورننه ایکتیفا ائدیریک.

"دوینیا سالغلیق اورگانی" نین وئردیگی راپورا گوره دونیادا آن بؤیوک "الوم" ندنی، نه "سرطان" دان و نهده قلب خستلیگی نیدن دیر بلکی سونوچدا سرمایه دارلیق جامعهلرینده کؤکی الان مضاعف "یوخسوللوق" دیر. یوخسوللوق کی دونیادا میلیونلار جا اینسان اونونلا ال به یاخادیلار. او یوخسوللوق کی سرمایه دارلیقین مستقیم دیلماسینین سونوچودیر. بو یوخسوللوق سرمایه دارلیق نیظامینین مودافیعهچی لرین ایدیعاسینین ترسینه صیرف "اوجونجو دنیا" اولکلرینه عاید دئیل. گلیشمیش سرمایه دارلیق اولکلری (باتی اروپا و گونی آمریکا) دا، بوگون ۳۰ میلیوندان چوخ ایشیز و ۱۵ میلیون نفرده گنجی ایش و یاری و اوقت ایشلرده چالی شیرلار ("ایقتصادی گلیشمه و ایش بیرلیگی اورگانی"). آمریکا بیرلشیک دولتینده کی دونیانین آن زنگین اولان اولکلریندن دیر، ان باشارلی ایقتصادی دؤنمینده ۱۹۸۸ ده، ۳۲ میلیون نفر "یوخسوللوق سینیر" نین آلتیندا یاشییر دیلار. بونلاردان علاوه، ایشچیلر و مامورلارا ادیلن روحی و بیسکولوزیک زورلوقلاری اوقدر آرتدی کی، گنچ یوز ایلده سابقه سیزیدیر. (فابنشال تایمز ۹۷) گیچن سون ۲۰ ایلده، آمریکا ایشچیلر و مامورلارین مطلق اوجرتلری آزالیب. (لوس انجلس تایمز ۹۷) بو حالدا اونلارین ایش ساعاتلاری ایلده ۱۶۴ ساعات آرتی لیب و ۱۹۹۶ و ۱۹۸۰ جی ایللرین آراسیندا زنگین عائله لرینین ۵% نین کلیر حیصه سی ۱۵،۳% دن ۲۰،۳% ده یوکسلیب و یوخسول عائله لرن ۶۰% نین حیصه سی ۳۴،۲% دن ۳۰% ده اینیب دیر. (ایندیپندنت ۹۷ نجی ایل، دسامبرین ۷ سی)

کمونیست حزبى نین مانیفستی

دوغو اروپائین اولکلرینده کی "ایقتیصاد مو عجز" سینین سوزو و نرلیمیشدی، یاشام سطحی گنچن ۷ ایلده گۆره (شوروینین داغیلماسیندان سونرا) %۴۰-۵۰٪ آزالیب دیر. ۱۹۹۳-۱۹۹۰ جی ایللرین آراسیندا، دوغو اروپا و شوروی ایالتلرینده "باشلیق گلیری" بیر اۆنجهکی دؤنمینین ۱/۸ انه دوشدو.

آفریقا، لاتین آمریکا و آسیا اولکلرینده اورتالاما باشلیق گلیری ۱۹۸۰ و ۱۹۷۰ جی ایللرده آزالیب و یوخسوللوق، آجلیق و خستهلیق آفریقانین بیر چوخ بۆلومونده حاکیم اولوب.

باتی "حریتین نئی سینده"، "اوجونجودونیا" اولکلری کیمی اورتا یوز ایللرین "وابا" و "طاعون" کیمی خستهلیگلر گۆر وشدی. بونلارین هامیسی بیر دؤنمده باش وئریر کی بوتون دونیانین ایقتیصادی راندیماتی، گنچن ۵۰ ایلین ۵ قاتی دیر. (سازمان مللین اینسانلیق کلیشمه راپورو)

تقریباً دونیانین ۹۰ اولکسینده، باشلیق گلیری گنچن ۱۰ ایلده کیندن ده آزالیب. ۱۹ اولکده (رواندا، لیبی، سودان، ونزوئلا و هائیتی) باشلیق گلیری، ۱۹۶۰ جی ایلده کیندن آزا یتیشیب. امما دونیانین بوتون اینسانلاری یوخسوللانمادی کی، بیر آز سایدا یاخچی وضعه یتیشدیله. ۱۹۷۸ ده آمریکانین بویوک کومپانیلرین مودورلری، بیر ساده ایشچینین ۶۰ قاتی اوجرت آلیردیله. بو رقم ۱۹۹۵ ده ۱۷۰ ده یوکسلدی (ایندیپندنت، ۹۷ جی ایلده دسامیرین ۷ سی). ۱۹۸۰ جی ایلده آمریکانین ۳۰۰ بویوک کومپانیسینین باش مودورلرینین گلیری، صنایع ایشچیلرینین اورتالاما گلیرینین ۲۹ قاتی دیر. امما ۱۹۹۰ جی ایلده بونلارین گلیری ایشچیلرین اورتالاما گلیرینین ۹۳ قاتی اولدی.

"سازمان ملل" این سون آراشدیرمالاری گۆستریر کی یر اوزونده یالنیز ۴۰۰ نفر وارکی دونیانین گلیر ثروتینین یاریسیندان چوخونا صاحیب دیر.

"بیلگی-تز" میکروسافت سیستمینی ایجاد ائدنی، سعودی عربیستانین شاهی و ۳۸۳ باشقا "سوپر زنگینین وارلیقلاری دونیا جمیعینین ۴۵% نین بوتون "ناخالص ملی تولیدین" اوستون دیر.

بو یله بیر نظامین مودافعه چیلری نه جورده ایدعا الیرلر کی ایجتماعی مسئلهلری یاخچی لاشماقدا دیر و گلهجک سرمایه دارلیقا عاید دیر؟ مئر قرار دینلدی شورونین داغیلماسیندان سورا دونیا سرمایه دارلیق نظامینا قارشی بوتون ریسکلر آرادان گؤتوروله؟ بو سوزلره نه گلدی؟ ۲۰ جی یوز ایلین سونوندا بیز دونیا جمیعینین چو خونون یاشام وضعیتین داها دهشت اولدوقونا شاهیدیز نه بونون ترسینه. گنچن ۱۵۰ ایلین تاریخی گؤستریب کی "کمونیست بیانیه" سینین سرمایه دارلیقین ایقتیصادی کریزینه اولان اؤن گؤرشی و بورژوازی نین نقشی ثابت اولونوب.

پرولتاریانین ایقلابی رولی:

ایقتیصادی وضعیتین چوخ تأسوفلی اولماسیلا، پرولتاریا ۱۵۰ ایل اؤنجه "کمونیست بیانیه" سینده اولاندان، باشقا شکیلده گؤرؤشدی. مارکس و انگلس بو "بیانیه" ده بؤیله یازدیلار: "بورژوازی چاغینین بللی اوزللیگی وار... بو چاغ طبقاتی خصومتلرین آسان لاشدیریب. بوتون لیکله جامیعه گنچن لردن داها چوخ ایکی بویوک دوشمنلیق اردو گاهینا یعنی، بیر بیرینه قارشی ایکی بویوک طبقه بؤلونوب. بو ایکی طبقه لر، بورژوازی و پرولتاریا دیلار."

البته کی بیانیه نین بو قیسمی پرولتاریانین بو گونکی واقیعتلر ایله اویمیر. بو مسئله نی یاخچی باشا دوشمک ایچین لازیم دیر کی "پرولتاریا" دان داها آیدین بیر تعریف ایرائه اولونا. اگر "پرولتاریا" یالنیز صنایعه ال ایشی ایله چالیشان ایشچیلره سینیرلی اولسا بو گونکی تخصماتین آچیقلاماسیندا خطا الیر هیلیریک.

گنچن سون اون ایللرده تکنولوژی دکی گلیشمه لمر و دنیشیملر ایله آرتیق "پرولتاریا" نین بیانیه دکی آنلامینا بسنده اتمک اولماز. یوخسا چوخ راحت بو نوع سونوچ لانا کی، آرتیق "پرولتاریا" جامعینی دنیشتیره مز، چونکی "گوچ سیز" و اثر سیز دیر. آما بو باخیش مارکسین "پرولتاریا" دان اولان تفسیر یله فرقی لی دیر. مارکسا گۆره، "پرولتاریا" "ایشچی لری ن عمومی" دئمک دیر، کی ایداره ایشچی لری، تکنسین لمر، دولت خدمه لری و حتی آشاغا دوزیده مؤدور لرده بونا شامل دیلر. بیر باشقا سۆز ایله "پرولتاریا" اونلارا شامل اولور کی ایقتیصادی گرکلی ایله، "ایش گۆج" لرنی ساتماقا مجبور دیلار و سرمایه بیغابیللر. اگر "پرولتاریا" دان بویله تعریف اولور سا، شوبه سیز دئمک اولور کی، پرولتاریا گنچن ۱۵۰ ایله ضعیف لنمیش، بلکی اولدوق جادا کیفی و کمی جهتن گلیشمیش دیر. بوگون پرولتاریا دونیانین یاری جمیعینه شامل اولور. "ایران" کیفی اولکلرده، شهری پرولتاریانین یانیندا، کندلرده، چوخلی اکینچی پرولتاریا و نری اولمایان یاریم پرولتاریا گۆر و شور. بو بۆلومه سرمایه دارلیق نیظامینین علیینه اولان ساوشدا پرولتاریانین متحدی ساییلیر. اگر جامعینین مادی تملداش اولان ایشچی لری یعنی لیمانلار، شهیر لمر، نیروگاه لار، کانال لار، دوکانلار، انبار لار، و باشقالارنی فابریکا و معدن ایشچی لری نه آرتیر ساق و بونا گۆرمکی فکری ایشلری پرولتاریزه اولموش و بشرین بیلمی و اختیراع لار، نقشه لمر و کشف لری ن چوخلی آرتان حیصه سی پرولتاریانین ایش گۆج نین حاصلی دیر، جمیعین چوخولوسو "پرولتاری" طیفی نده نیر آلیر لار. اگر بونلار ایشدن ال چکسلر، سرمایه دارلیق نیظامینین بوتون ایقتیصادی و سوسیال یاشامی دورور. و دونیانین هئچ قوه سی بو اینسانلارین نیرینی

دولدیرماقا یترلی اولاماز. گنچن نچہ ایلده اروپا اولکلرینده اولان کتله ایعتیصابلاری، پرولتاریانین بالقوه گؤجونی گؤستریب.

سرمایهدارلیقین تنوریسینلری، دؤشؤنؤلر کی روباتلارین دوزلمسی ایله پرولتاریانین نقشی آزالاجاق. اگر جامیعینین بوتونو، "روبات" لار ایله ایداره اولورسا، دوغالدی کی پرولتاریانین هنج گؤجؤ اولمایاجاق و سرمایهدارلار ایعتیصاب، تحدید و داغیلماغا گؤره هنج قورخولاری اولمایاجاق دیر. آما بؤیله بیر جامیعه آرتیق "اضافه دئیر" تولید اتمیهجک و سرمایهدارلار بوتون جامیعهنی غارت المگه قودرتی اولمایاجاق و سونوندا بوتون ثروتینی الدن وئرجکلر. نهوار کی سرمایهدارلیق قانونلارینین ایشلمسایله، جامیعهده بوتون ایجتیماعی صنیفلاری، (اکینجی-لر، پیشهوران، آیدین فیکیرلی-لر، آزاد مسلکلرین صاحبیلری و بشقالار) اوز مطلق و نیسبی وزنلرینین آلماسینا شاهیدیلر، آما پرولتاریانین تولیدده مرکزی وزنهسی اولماقی هنج سورونو اولماییب و اولمایاجاق دیر.

بؤیومه و دگیشملر سرمایهدارلیق جامیعهسینده، گدیجه ایشچی-لر صنیفینین قوهسینی آزالدمایب کی بلکیده چوخالیدیب دیر. سرمایهدارلیق، مدرن تکنولوژیدن فایدالانماق ایچین، ایشچی-لرینه داها چوخ اؤرتیم وئرمک زوروندادیر. ایشچی-لرین یوکسک اؤرتیم و مهارتلی باعیث اولور کی جامیعهنی درین دوشون سینلر و سرمایهدارلیق نیظامینا قارشى موباریزه ایچین یینی یوللار بولسینلار. اروپالی ایشچی-لر کی ۱۹۵۰ جی اون ایللرده ایش صاحبیلرینه قارشى سائگیلییدیبار، ایانیش لاری آرتینجا بو سونوجا یتیشدیلرکی، فابریکلارین دوزنله مسینه صیرف ایش صاحبیلری و پاترونلاری ان یاخچی موهره دئیلر. نجه کی ایشچی-لر، اؤزلری فابریکلارین

کمونیست حزبی نین مانیفستی

و ایدارلرین چرخلرین ایشلمکده و یولا سالماقدا گرکلی یتک و قابیلیته صاحب اولوبلار. بو اوزدن ۱۹۶۷-۱۹۶۸جی ایللرده و سونرادا ۱۹۸۰نین ۸۰نلی ایللرده و ۱۹۹۰لارین اولینده اروپانین بیر چوخ اولکسینده کتله ایعتیصابلاری چوخالدى. بو ایعتیراضلار چیزگی صورتی ایله تکامللاشمیر. کریزین هر دالغاسی، ایشچی-لرین روحیه-لرینی اتکیلیب و اونلارین اؤزگون-لرین آزالدیب، آما سوراکی دالغادا "پرولتاریا" آقا قالخیب و بورژوازینین بوتون پیلانلارینی آرادان آپاریب. پرولتاریانین مرکزی نقشی و اونون باشیندا ایشچی-لر صینیفی، "کمونیزم بیانیه" سینده اشاره اولان کیمی هر زمان اساسی و تعیین الین دیر و باشقا دئیر قوملر اوزلرین و صینیفلارین، یوخسولوق و فلاکتین ظولم بندیدن قورتارماقینا هنج یترلی گؤجؤ یوخدو...

"سوسیالیسم" می یوخسا "بربریت" می؟

کارل مارکسین بو اؤن-گوروشی کی بشریته ایکی یول وار: "سوسیالیسم" و "بربریت"، ۲۱جی یوز ایلین باشلانقیچیندا گرچکلشیر. اگر ۱۹۳۰نجی ایللرده اولدوقو کیمی بینده فاشیزم بویومیش و ایش باشینا گؤچدیسه، بو قدر کیمیاسال و اتمی سیلاحلار اولدوقدان سنورا بشریت فاجیعهسی ۲۱جی یوز ایلیریندن چوخ اولاجاق. سرمایهدارلیق نظامینین مودافیعهچیلری، آییق اولمالی دیلار کی بورژوازی-نین "دموکراسی"سی اوز یتک و قابیلیتینی الدن وئریب و ساغچی-لیقا پر آچیب.

تونى بیلرین "ایشچی-لر" حیزبینین کابینه وزیرلری بریتانیا و یا "لئونل ژوسپین" نین "سوسیالیست-حیزب"ی فرانسهده، ایلك ایجتماعی تأمیناتین خنثی المک و جامیعین اقلیتلرینین حاققینا حمله المک ایچین هر

گون ینی سیاست توکوب و ایجرا اندیللر، گؤروندیگینده یالینیز "ساغچی" لار بورژوازی دموکراسی نین مودافیعه چی لری دیلر. بونلاردان علاوه، آدلی ساتلی فاشیست لرده، دوزلیب و گلیشمکده دیلر. "لوین" بی فرانسده هر سیچیمده میلیونلارین سسینی آلابیلیر. تورکیه "دموکراتیک" دولتی، بو اولکهنین ۵۰ بیری اولان کورد جمیعتی علیهینه گنیش نیظامی حملہ لری باشلان دیریب. اسکی دوغو اروپا، آفریقا و آسیا کی اؤز یرلری وار.

بو دهشتین گؤگؤ سرمایهداری نظامینین ینیل مگنن قایناق لانیر، ان آزبندان کی ملتین چوخونون عادی یاشاماسینی ساغلامای باشارامادی. صنیفلر مجادلہ سی ملتین چوئولنیگی و بیر آز ساییداکی ریفاهدا اولانلار آراسیندا آرتدی.

سرمایهدار لیق مودافیعه چی لر و رفرمیستلر دبیئرلرکی: "هن دوغرو دو، سورونلار وار آما سرمایهدار لیق دان باشقا بدیل یوخدور". بویله اولورسا، بشرین گلہ جگینه هیچ اومود یوخدور. بعضی ایصلاح طلبلرین "ینیلجی" اینانجیلارینین ترسینه، سرمایهدار لیق نیظامینین "بربرینینه" قارشی گرچک بیر بدیل وار و اودا "سوسیالیزم" دیر. آما بو سوسیالیزم "شوروی" و یا "چین" دهکی سوسیالیزم دن دئیل، چونکی بونلارین هامیسی داغیلیب و سرمایهدار لیق قارشی هیچ بیر بدلی یوخلاریدی. سرمایهدار لیق و سوسیالیستی نیظاملارینین آیریلملاری بودور کی اولدکی نیظامدا دموکراسی ملتین چوخولیق نا یوخدور. ایشچیلیق دموکراسی اولمادیقیندا، یعنی بیر بورژوازی دموکراسی سیندن ده اعلا دموکراسی، سوسیالیزم مین دوز نلنمه سی مومکون دئیل. اولکهر کی سرمایهدار لیق دولتینین داغیلماسیلا، سرمایهدار لیق دان سوسیالیزمہ گنچن دؤنمه گیریبلر (اؤرنگی شوروی جامعہ سی ۱۹۱۷ نجی ایلین اکتبر اینقیلابی)

كمونيست حزبى نىن مانىفستى

ايشچىلىق دموكراسىيىنى يوخلوقوندا، دۇنوب دولانئىب بىنەدە سرمايەدارلىق نىظامىنا دۇنەجكلر. (شوروى و دوغو اروپادا اولدوغو كىمى)

دونييا جاميەلرلىرىن بوتون چاليشقان مىللتلرى اوز قوملرینه داياناراق، اوز آندىيازىلارنى تەيىن ائىجكلر و گلەجك نىسپەدە ثروت قازاناجاقلار. هيچ گرگلى دئىر كى مىللتىن ياشام كىنترلى، بىر نئچە سرمايەدارىن الينە و قارماقاريشىق بازارا باغلى اولسون. بو گونكى تىكنولوژى، مىللتىن گرچك تىمىلچىلرلىن اليندە قادىردى ان ياخچى يولدا بوتون چاليشقان لارلىن غولوقوندا اولسون. اتوماتىك دستگاهلار قادىر دىلر زور ايشلرى اينسانلاردان آلسىنلار و خالىقدا بوش و اقلى اوزگورلىق، راحتلىق و كولتور يوكسىتمگ ايجىن ياراتسىنلار. بىلگى ساياردان دوزگونجه اىستىفاده ائىتمك ايله گرگلى خالقىن نىياز لارىنا مربوط اولان بىلگىلرى اىشلىتمك.

آما بو بدىل، موجود اولان سرمايەدارلىق نىظامىنىن اىچىندن چىخىمىر. آز سايدا اينسانلارلىن سىنىر سىز سرمايەتوپلاماسى و اونلارلىن كور رقابتلىرى و ايشچىلرلىن و اقتلارلىندان داها چوخ يارارلانماق (استىمار مضاعف) بو گونكى سرمايەدارلىق جاميەلرلىنە اىدىن وئىمىر كى يوكسىك كولتوره ال تاپسىنلار. بشرىتىن، سرمايەدارلىق نىظامىنىن شىرىندن قورتولوشىنىن تىك يولو اونا قارشى موبارىزه المكىدەر نه اونا بويون ائىمك و تسليم اولماق. بو موبارىزه نىن، تئورى و اىشلىنمە يونلرىدە يالنىز "ماركسىزم"دە تاپماق اولار.

آما بو موبارىزه، بىر مىللى ايش دئىل و خالق لار آراسى بىرلىگىندە اولمالى دىر. بورژوازى مودافىعەچىلرى دىبىرلر كى: سوسىيالىزمىن گنىشتىرمەسى دونييا سطحىندە اولان دئىل و دونييا گنىشىندە توليدىن دوزنلمەسىنە اولان چاليش، يالنىز سرمايەدارلىقىن اليندن گلير. هيچ شوبهه يوخدور كى

میللتین بیرلیگی و کنترولینا دایاناراق، ینی بیر نظامین، سرمایه‌دارلیق نظامینین ئیرینه اوتورماسی‌دا بیر گونده اولان ایش دئیل. بلکی ده یوز ایللرجه زامان لازیم‌دیر کی توپلوملار، آییقجا اوز امورلارینا و ایشلرینه نظارت و کنترول السینلر. دئمک کی سوسیالیزمین آیاقدا قالماسی دونیا سطحینده، چوخ سورعتلی و هیزلی دئیل‌ده بلکی اوزون زامانلی تاریخی بیر مسیری وار دیر. اونلار کی سیاست و اوز ایتقتصادی ایشلرینه نظارت المکدن یوز ایللرجه اوزاقدا توتولوپلار، کنترولی اله آلماق اوچون گرکلی ائیتیمی آلمالی‌دیلار. سرمایه‌دارلیق نظامینین آرادان گنجه‌سی ایله سرمایه‌دارلیقدان سوسیالیزمه گنجه دؤنمی باشلی‌یاجاقدیر. بو دؤنمده سرمایه‌دارلیقین دامارلاری و عنصرلری (بوژوازینین وجه توزیع) قالمیش اولاجاقدیر. یالنیز پرولتاریانین، سیاسی قودرتی اله‌گنچیرمه‌سی ایله، بو گنجه دؤنمی باشلا‌یاجاقدیر. ایشچیلیق دموکراسی‌سینین اولماغی بو گنجه دؤنمینی ضمانت الیر.

پرولتاریانین سیاسی قودرتی اله‌گنچیرمه‌سی، بورژوازی‌دن قودرتین آلینماسی و تملی صنایعینین کنترول آلتینا آلینماسی، سرمایه‌دارلیقین قارماقاریشیق و امنیت‌سیز وضعیتینی آرادان آپارماقا ایلك آددیم‌دیلار. ایشچیلر دولتی، ایلك آددیم‌دا، سینیرسیز تورتوکونتنین، زائد رقابت‌لری، گرک‌سیز رکلاملاری، سارای تیکملری و ایصرافین قاباغین آلیب و اونون ئیرینه میلیونلارجا اینسانا ائو تیکمه‌سینه و ایلك وسایلین آماده‌المگی باشلا‌یاجاق.

شوبه‌سیز دیر کی گلن سوسیالیزم جامعہ‌سی، عیب‌سیز اولما‌یاجاق، آما تاریخده‌کی تک جامعہ‌دیر کی میللتین چوخ‌نولوقو بیله‌بیله آییقجا اوز سرنوشت‌لرینه حوکم ائدجکلر. اونلار کی سرمایه‌دارلیقین بو گونکی کریزینی بیله‌بیله اوندان حیمایت ائدیب و اونو "ایصلاح" ائدیلر و یا مارکسیزمی

سورغو آلتینا چکیب یا چکیلر، ایستر ایستمز "بربریت" دن حیمایت اندمدن باشقا یولاری یوخدور. "بربریت" ین قاباغین آماق ایچین تک یول، دنیا سرمایهدارلیقن کؤکدن عملی کنار آتیلماسی دیر. بو حاضیرلیقین نظری و تئوریک تملی دیرگی، "کمونیسٹ بیانیه‌سینین" اساسی اصولونا دایانیر.

دولت و اینقیلاب

مانیفیست کمونیسته درج اولان، مارکسین علمی سوسیالیزمین ان اؤنملی مسیلهلریندن بیریده سرمایهدارلیق "دولت"ی دیر. چونکی مارکسیزم ین باخیشیلا، یالنیزجا بورژوازینین "گوچ سیزلیگی" و یا پرولتاریانین "گوجلی الماقینی" بیلیمگی عینی اجتماعی کریزلر چؤزوم یولی دئیل. کمونیستر همده بیلملی دیلر کی، ایشچیلر نه شرایطده قودرتی الهگچیره بیلیرلر. سرمایهدارلیق دولتینین داغیلماسی و ایشچیلیق دولتینین قورولماسی، مارکس و انگلسین مانیفیستده اولان ان اساسی بحث کونوسو دیر. (اوندان سونرادا اؤیلهدیر.)

سرمایهدارلیقین "استحاله" ایده‌سی و "پوزتیو" تکامل‌شمه‌سی، ایجتیماعی مسئلهلر چؤزمک ایچین یارادیلان اصلی و لازیم زمینه‌سی، اؤنجه‌دن ایشچیلیق حرکتییده واریدی. ایشچیلیق حرکتینین ایصلاح‌چی لاری، ۱۸۴۸دن بو اینانج‌دادیلار کی، سرمایهدارلیق‌دان "سوسیالیزمه" گئچن بیر "باریش‌جیل" یول واردی. او اوزدن "دولت" چوخ باش قوشموردیلار.

شوبه‌سیز "کمونیسترین بیانیه"سی یازیلان زامان، سرمایهدارلیق دولتی کامیل‌نمه‌میش و محدود کیملیگی واریدی. بریتانیادا، یالنیزجا "چارلیست"لرین دایانماسیندان سونرا، پلیس بوگونکی معناسیندا قورولدو. ایشچیلر موجدیله‌سی، "بیانیه"نین یاییلماقیندان سونرا، سرمایهدارلیق دولتینین علیهینه زورلی و

دوزنلی اولاراق، باشلاندى و سرمايهدارلىق دولتى اوز بوغوجيل آلتلرينى اينقىلاب و قىاملارا قارشى بليرلدى. هئچده تصادفى دئيلدير كى ۱۸۱۸ى "بيانيه"نين يايىلماقيدان سونرا، اروپادا، ايشچىلر موجديلهسى ينىلدى.

آما ماركس و انگلس ايشچىلرين سرمايهدارلىق دولتى عليهنه تمللى قارشىلاشماسيندان اۇنجه، "بيانيه"ده سرمايهدارلىق دولتىنى بۇيله اينجهلديلر: "ينى دولتين اجرابييه قوهسى بورژوازينى امورونين ايداره الهمگينه اولان كوميتهدن باشقا بىر شى دئيل". بىر باشقا سوز ايله، ماركس و انگلس گۇره، ايصلاچلار اين نظرينين ترسينه، سرمايهدارلىق دولتى هئچ زامان، جاميعهده صنيفلار آراسيندا "داور" نقشى يوخدور، بلكى بىر اوزل صنفين (بورژوازينى) مودافيعهچىسىدير.

آما عينى حالدا بيانيهنين ايكنيجى بۇلومينين سونوندا، "پرولتاريالار و كمونىستلر" اون ايستك كى اوگونكى سرمايهدارلىق وضعيت ايله منطبق ايدير، "انتقالى" ايستكلر آديلا طرح اولوندو. بو ايستكلر "رفرميست"لر طرفيندن "ايصلاحات" آدى ايله ميللتين سرمايهدارلىق نيظامينداكى دهشت وضعيتيندن گورتارماقا، محسوب اولدو. ماركس و انگلس ۱۸۷۲ نجى اۇن سۇز ده، بو ايستكلرين "اسكى"لنمەسنى بيليرلنديرديلر. اونلار پاریس كمونين (۱۸۷۱) تجربه سيندن سونرا، بۇيله يازديلار: "ايشچى صينيفى دولتين آماده دستگاهى راحت اله گنجيرهمز و اوندان اوز هدفلرينه چاتماقدا يارارلانا بيلمز. بئو تفكرين آرديدان، ماركس سرمايهدارلىق دولتين قارشينا "كمون"لى دولتى قوردو. بو "تۇر" دولت شورالارين گۇزه چارپان فورمىنى توتدى.

بو گونلرده، بىر اينقىلابى پروگرام گرک "شورالارين" ايستگى و "ايشچى كونتورولونا" شامل اولدو.

بوندان علاوه مارکسین اینانجی بونادیر کی، پرولتاریا، بورژوازی قانونین چرچوسینده قودرتی اؤز نلیق ائلییه بیلمز. "کمونیستلر آیدینجا بیلیر لیر لری، یالنیز جا بو گونکی سوسیال شرایطی نین زور لا داغیلماسی، اونلاری هدف رینه چاتدیران تک یولدور" و یا ایجتیماعی سوسیالیسی نین دگیشمگینه، ایشچی صینیفی، بیر گؤجه صاحب اولماق لاری لازیم دی کی یوللاریندا اولان هر هانگی مانعی ازیب آرادان آپارالار و سونرادا "دوزن تاپمیش پرولتاریا، حوکم ائدن صینیفی عونوانیلا" قودرتین باشینا گنچر. بو "پرولتاریانین اینقیلابی دیکتاتور" سی بشرین گوردیگی تک گرچک دموراسی دیر. چونکی "بوژوازین" دموراسی سی یالنیز جامعەنین بیر آز بؤلومونه آید اولان دموراسی دیر. ایصلاحچی لار، بیانیەنین بو قیسمین کمونیستی نهضتی نین "گلیشمه سینه" و ریفاه و دموراسی نین سرمایهدار لیق جامعە سینده اولمادیغینا گؤره رد ائلییرلر. بو حالدا کی فاشیزم تجربەسی، امپریالیست ساواشی و ایشچی لری ن ازیلمەسی سرمایهدار لیق اولان چوخ اولکلرده، مارکسین "بیانیه" دکی نظر لرینین دوزلیقینی تأیید الییر.

مارکس و انگلس ایشچی لر موجدیلەر ی و اینقیلاب دوزنلمه سینه گؤره بؤیله تأکید الیرلر: "ایندی یه چاغ اولان جامعە لری ن تاریخی، طبقاتی موجدیلەر ی ن تاریخی دیر." و "هر طبقاتی موجدیله بیر سیاسی موجدیله دیر." (بو ایشچی لیق حرکتینین رفرمیست لرینین اونودان نوکته سی دیر) و همده "پرولتاریانین دوزنلی اولماسی بیر طبقه عونوانیندا، اونون آردیجا بیر سیاسی قورولوشون دوزنلنمەسی دیر. (ایشچی لر بیرلیقی و "آنارکوسیندیکالست" لر و "آنارشیست" لرین اونودیقلا ری نوکتە لر)

آما بو طبقاتی موجدیلر همده خالق لار آراسیندا بیر موجدیلهدیر. "بیانیه" ده گلیب کی: "ایشچی لرین اولکەسی یوخدور". بو جومله دارگۆزلر طرفیندن کینایه و خرافات اولاراق ایستیفاده اولونوب. آما گرچک بویه دیر کی ایشچی لر حرکتینین گنچن یوز ایلده تاریخی گۆستریرکی بو جومله هله ده اؤز قودر تینده قالیب دیر. ایشچی لرین خالق لار آراسی ایش بیرلیگی دونینین هر بیر یرینده بو اؤن گۆروشینین دوزلیقینی اثبات لیر. گنچن یوز ایلده خالق لار آراسی ایشچی لر سازمانین اولماغی، بو نظریه نین دغرو اولماسینی گۆستریر.

"بیانیه" نین بوگونکی قارشی سیزلیق لاری

"بیانیه" نین اصلی نوکتلرینین اؤنملی اولماسینا رائمین، آما بوگونون وضعیتینه گۆره، قارشی سیزلیق لاردا گۆرونور. بو قارشی سیزلیق لار دارگۆزلی لر طرفیندن سوء تفسیر اولونور. (لئون تروتسکی بیانیه نین ۹۰نجی ایل دؤنومینده بیر اؤن سۆزده بو مسئله لری آیدینجا شرح وئیریر: اولجه، مارکس و انگلس سانیبیردی لار کی بورژوازی ۹۱نجی یوز ایللرین اورتالاریندا سیاسی و اینقیلابی دوزنلمه گوج و یتتگینه صاحب دیر. اروپادا ۱۸۴۸نجی ایلده اولان تجروبلر گۆستریر کی، بورژوازی اؤز "اینقیلابی" گوجون الدن وئریب و اونون قورخوسو داها چوخ ایشچی لر صینیفیندان دیر نه یاشلانمیش فئودالیزمدن. مارکس و انگلس ۱۸۵۰نجی ایلده بیانیه نی یازدیقدان سونرا، "آر دیجیل اینقیلاب" ین ینی تئوریسینین تمل لرینی قوردولار و گلەجک اینقیلاب لارین قورولوشونون، پرولتاریا اولان رهبرلیگینی آنلادیلار. اولارین اینانجی نا گۆره بیر تک پرولتاریانین رهبرلیگی فئودالیزم علیه نه موجدیله ائده بیلیر و بورژوازی نین اینقیلابی کیملیگی یوخدور. آما پرولتاریانین رهبرلیگی

فئودالیزمى آر اداڭ گۇتورمەگە اىكتىفا اتمىيىبده سرمايهدارلىق نىظامىنىڭ بۇتۇنلىقىنى سۈرۈ چۇۋىرىپ. بۇ نظرىيە ايللر سۇنرا، تروتسكى نىن نظرىيەسىنى "آر دىجىل اىنقلاب" تئورىيىسىنىڭ شەكىل آلماسىنىڭ تئورىك تەلى اولدۇ.

اىكىنچى؛ بىئانىيىن اۇڭ گۇرۇمگىنە گۇرۇ، كى سرمايهدارلىق دۇنيانىڭ بۇتون "گلىشمەمىش اولكلرنى" سرمايهدارلىق جەھانى سىستېمىنىڭ مۇھورى اوستۇندە تۇپلايلاق. آما اۇزل اولاراق بۇ اولكلرە اىشارە اىلمەدى. حتى "مىللى اويانىش"ى دا سرمايهىن كامىل لىشمە اتكىسىلە آر اداڭ گىتمەكە، دىيرلندىردى. "مىللى اىختىلافلار و مىللەتلر آراسىنداكى فرقى بۇرۇۋازى نىن اتكىسىلە گۇن بە گۇن آزالاق دىر....

آما گىچىن ۱۵۰ ايلدە سرمايهدارلىقنىڭ تەجرىبەلىرى گۇستىرېر كى مىللى مەسئەللەر و قۇرتۇلۇش حەركەتلىرى سرمايهدارلىقنىڭ سىستېمىنىڭ قالمىيىكى ھىچ، بلكى دە اۇزۇمپرىيالىزم غەيپنە اولان مۇجادىلەلرنىڭ بىللى اۇزلىگىنە دە دۇنۇب دىر. اصلىندە مۇرۇپل اولكلرنىڭ كۇمۇنىستلرنىڭ گۇرۇلرېندىن بىرى دە مۇجادىلە و "گلىشمەمىش اولكلرنى" امپرىيالىزمىنىڭ پارا تىدىغى زۇلمە قارشى مۇجادىلەلرنىڭ بىر لىشمەسىنى ساغلاماغى دىر. رەفرمىستلر "بىئانىيە" نىڭ بۇ اۇڭ گۇرۇنلرېندىن سرمايهدارلىقا "مەنى سۇن و "تەرقى اىستىن" رلى چىز دىلر. اوچۇنچى، بىئانىيىن اۇڭ گۇرۇنلرى قادىنلارنىڭ زۇلم چەكك و اۇزگۇرلىقى و عائلەلرنىڭ نەقىشى سرمايهدارلىق جامىعەسىندە و سرمايهدارلىقنىڭ ۱۹ نچى يۇز ايللرنىڭ سۇنۇنداكى اقداماتى دىققەت ايلە چىزىلەمىشىدۇر. بىئانىيە دە اعلام اولۇنۇب كى: "بۇرۇۋازى.... عائلە اىلېشكىلرنىڭ سىرەف مالى اىلېشكىلە دە دۇندىرېب و "پۇرۇتارىيا مەلكىت سىز دىر و آرواد اوشاقىلا اىلېشكىسى، بىر بۇرۇوا عائلەسىندكى اىلېشكىلرە بۇنۇرى يۇخۇر".

بو سۆز بو آنلاما گلیرکی عائله نقشی بورژوازییه محدوددیر و اونون اؤنمی بوتون جامیعهده بیتیمیش ساییلیر. اصلینده بورژوازی عائلهنین بو آنلامین دگیشتیریب و قادینین نقشی ائودکی اوجرتسیز ایشچی کمین بیر تولید سیستمین پارچاسی اولاراق آدلاندیریب. سرمایهدارلیقین کریز دؤنمیده، قادینلار ائوین بیر کنارینا آتیلیب و سرمایهدارلیقین انکشاف زامانیندا کی اوجوز "ایشه" احتیاج واردی، قادینلار بازارلاردا، اوجوز ایشچیلر اولاراق گؤرولدیلر. بو وضع بیانیهده اؤنگورولمه میشدیر.

دوردونجی؛ بیانیهده مضاعف "فلاکت" و ایشچیلره آز اوجرت وئرمک میلیهده تأکید اولونما میشدیر. البته ۹نجی یوز ایللرین سونو و ۲۰نجی یوز ایللرین اوللرینده بو موضوع گؤروندی. آما ایجتیماعی ایش بؤلومون درینلشمه سی و ال ایشی آتلیهلرین آرادان گنتمه سیله سرمایهدارلیق محدود "اصلاحات" یایله و ایشچیلرین بیر قیسمینین اوجرتینین چوخالماسیلا، پروفوسیونل ایشچیلری ساتین آلدی.

سونوجدا، "بیانیه ی کمونیست" این بیر نچه اؤنگوروشی، هلهده عائله و ناسیونالیزم و ایشچیلرین معاش وضعی، سرمایهدارلیق جامیعه سی نین بو گونکی گرچکلریله اوخونمیر. آما گنچن سون ۲۰ ایلده "نئو لیبرالیزم" این متدلاری دنیا سرمایهدارلیق کریزینین قاباغینی آلماسی، گؤستیر کی، حتی بولاردا مارکس و انگلسین اؤنگوروشلری "یوزده یوز" یانیش دیلر. سرمایهدارلیق دونیاسیندا بو گون "یوخسوللوق" گنچن ۲۰ ایلدن اولدوقوندان داها چوخالیب. (مقاله نین اوللینده کی راپور و رقم لره باخیلین). بیر رفلكسیبل "ذخیره اردوسی" یار اتماق ایچین، بییهده قادینلارین حالی گنچن دؤنمه دؤندر یلدی.

۱۵۰ ایل بیانیهدن سونرا

پرولتاریانین گنج نسلینه یارانان سورو بودورکی، بو گون اینترنت شبکه‌لر و اتمیک بومبالارین عصرینده "کمونیستین بیانیهدن" نئی اؤرگنمهلر؟ جاواب بودور: چوخ شی‌لر! بیانیه، دونیاداکى ایشچیلر حرکتی میراثینین تاریخینین بیر بؤلومی دیر. بیانیه، تملى بیر یؤنتم‌دیرکی، اونون اساسیندا بو گونکی مارکسیزم دولغون لاشابیلیر. بیانیه سرمایه‌دارلیقین اساس و تملى‌یندن بیر رسم چکب کی **سرمایه دارلیق** نیظامینین آرادان گئتمه‌اینجه اودا اسکى‌لن میجک. بیانیه، سرمایه‌دارلیقین "انکشاف" و دائمی دونه کریزلرینین رسمینی چکیر. بیانیه، سرمایه‌دارلیقین عدالت‌سیز نیظامیندان قورتولماسینی و پرولتاریانین او سیستم‌دن دوزم تاپماسینین یؤنتمینی گؤستریر. بشریتین کریزی کی بو گون، بورس بازارینین دوشمه‌سی، هوا کیرلیگی، ساواش قورخوسو و دیر، هامیسی بشریتین سرمایه‌دارلیقین شرریندن قورتولماسیندا بیر اینقیلابی رهبرلیگینین یوخلوقونا باغلی دیر. نئجه‌کی ۱۸۴۸، ۱۹۳۸، ۱۹۷۰، ۱۹۸۰، ۱۹۹۰ ایللرده بؤیله مسئله‌لر واریدی. بو گونکی کریزدن چیخمانین تک یولی بودورکی، ایشچیلیق حرکتین اؤنده گندنلری، کمونیست بیانیهدن مسائینی دونیانین بوتون ایشچیلرینه یتیرلر و اونون مفادینی ایجرا ائدلر. "سوسیالیزم اولوب" اینانجی اولانلارین ترسینه، بیانیهدن مسائی ایندی‌ده دونیا ایشچیلرین سسینی یانسیتیر و اودا "سوسیالیسم یاشیبیر" دئمک‌دیر و او زامان‌چاغ کی ایشچیلر صینیفی واردی، یاشایاجاق دیر. چون "بیانیه" یه گؤره سوسیالیزم و کمونیزم ایشچیلر صینیفین تاریخی و عینی منفعت‌لرینی یانسیتیر.

مارکس و انگلسین "کمونیست بیانیه" سینده‌کی اولان بو سوزلری:

"جامیعه‌نین ایختیاریندا اولان تولیدی گؤجلر، آرتیق بورژوازی شرایطینین مالکیتینین بؤیوگه‌سینه گؤنول‌لری یوخلاریدی. بلکی ترسینه، اونلار بو شرایطده چوخ گوجللی اولوب‌لار- بو گوجلری زنجیره‌چکن وضعیت_ بو وضعیتین زنجیرلرین قیراندان سونرا بورژوازی جامیعه‌سینین بوتونلیگین پریشان ائدجک و بورژوازی‌نین مالکیتی‌نی خطرہ سالاجاقلار"

دوغرولوغو اؤز قوتینده قالیب و ایشچی‌لر صینیفینین رهبرلیگی بؤیله بیر زامانا حاضرلیقینی باشلییب.

۱۹۹۸نجی ایل آوریلین ۲۰سی

تایپ الیین: الدوز آدری

کتابخانانین انترنت آدرسه: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسه: BM IWSN, London WC1N ۳XX, UK

ایمل آدرسه: yasharazarri@yahoo.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسئوله: یاشار آدری

یازیلان تاریخ: ۱۳۸۵